

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/248/2020                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 5117201024                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.04.2021                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Peter Brňák              |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2021:5117201024.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci oprávneného X. D., bytom Y., X. XX/XX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody K., zastúpeného JUDr. Danielou Eperješiovou, advokátkou so sídlom vo Vranove nad Topľou, Sídlisko 1997/4, proti povinnej W. I., bytom Y., Z. XX, zastúpenej JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou, ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA BEDNÁŘOVÁ & HODOŇOVÁ, so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 31, o nariadenie výkonu rozhodnutia vo veci maloletého J. I., nar. XX. W. XXXX, bytom u matky, zastúpeného V. práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, so sídlom v Žiline, J. M. Hurbana 338, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 9Em/1/2017, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. októbra 2019 sp. zn. 5CoE/53/2019, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Povinná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 31. júla 2019 č. k. 9Em/1/2017 zamietol návrh oprávneného na nariadenie výkonu rozsudku Okresného súdu Žilina z 30. júna 2016 č. k. 37P/1/2014-217 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2016 č. k. 10CoP/57/2016-254. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola uložená informačná povinnosť, predpokladá, že súd zistí porušovanie povinnosti uloženej exekučným súdom, ktoré zaviniť ten rodič, ktorému vykonávané rozhodnutie ukladá informačnú povinnosť týkajúcu sa maloletého dieťaťa vo vzťahu k oprávnenému rodičovi. V danej veci síce súd konštatoval, že matka svoju povinnosť porušila, keďže otca písomne neinformovala k 1. januáru 2017, 1. aprílu 2017, 1. júlu 2017 a 1. októbru 2017, avšak povinná tak neurobila z dôvodu, že mala za to, že počas doby jedného roka bude povinného informovať úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vykonával dohľad nad výchovou maloletého J.. Matkina nevedomosť síce nie je ospravedliteľným dôvodom, pre ktorý sa vykonateľnému rozhodnutiu nepodrobovala, súd však napriek tomu nepovažoval za vhodné a potrebné rozhodnúť o nariadení výkonu

súdneho rozhodnutia, a to z dôvodu, že matka si uloženú povinnosť dodatočne splnila. Preukázateľne otca informovala o maloletom J. správami zo 17. októbra 2017, 30. novembra 2017 a 11. decembra 2017. Povinná taktiež preukázala plnenie informačnej povinnosti v roku 2018, a to podacími listkami zo dňa 28. februára 2018 a 15. mája 2018. Podľa vyjadrenia povinnej, táto zaslala informácie oprávnenému aj 19. novembra 2018, avšak obálku poslala obyčajnou poštou bez podacieho listka. Z uvedeného vyplýva, že povinná sa vykonateľnému rozhodnutiu podrobuje. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie nemohol vysloviť názor, že matka svoju informačnú povinnosť zámerne neplní. Pretože v danej veci neboli splnené podmienky na nariadenie výkonu rozhodnutia, súd prvej inštancie návrh oprávneného na výkon rozhodnutia zamietol.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oprávneného uznesením z 31. októbra 2019 sp. zn. 5CoE/53/2019 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. Hoci v danej veci bolo zistené, že matka písomne otca neinformovala vždy k prvému dňu kalendárneho štvrtého roka roku 2017, neurobila to úmyselne, lebo mala za to, že po dobu jedného roka, počas ktorého bol nad maloletým nariadený ochranný dohľad zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, bude povinného informovať práve tento úrad. Matka si uloženú povinnosť preukázateľne dodatočne splnila a informovala oprávneného otca o maloletom dieťati správami zo 17. októbra 2017, 30. novembra 2017, 11. decembra 2017, 28. februára 2018, 15. mája 2018 a 19. novembra 2018. Preto vzhľadom na uvedené, ani podľa odvolacieho súdu nemožno dospieť k záveru, že matka svoju informačnú povinnosť neplní. Keďže odvolací súd v napadnutom uznesení súdu prvej inštancie nezistil pochybenie, z dôvodu vecnej správnosti ho potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Po rekapitulácii doterajšieho priebehu konania dovolateľ uviedol, že namietané uznesenie odvolacieho súdu trpí viacerými vadami zmätočnosti. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním dovolateľ namietal, že

(i) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané 31. októbra 2019, pričom súd mal v čase rozhodovania k dispozícii poslednú správu matky ešte z 19. novembra 2018; nijakým spôsobom si nepreveril, či si matka vôbec plnila svoju informačnú povinnosť aj v priebehu roka 2019. Uviedol, že v priebehu roka 2019 si matka svoju informačnú povinnosť informovať ho o maloletom J. splnila len dvakrát, a to listami z 20. februára 2019 a 18. novembra 2019. Uvedené správy považuje však dovolateľ za nedostatočné, keďže v nich chýbajú informácie o prekonaných ochoreniach, o tom, či maloletý neutrpel nejaký úraz, prípadne či nebol hospitalizovaný, ako aj informácie o študijných výsledkoch;

(ii) z uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé, že povinná sa písomne vyjadrila k jeho odvolaniu podanému proti uzneseniu súdu prvej inštancie, predmetné vyjadrenie mu však nebolo doručené v súlade s § 374 ods. 1 CSP;

(iii) rovnako mu nebolo doručené ani vyjadrenie povinnej k jeho návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia v konaní pred súdom prvej inštancie;

(iv) v konaní súdov došlo k výrazným prieťahom, keď súd prvej inštancie rozhodol o návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia až dva a pol roka po jeho podaní.

4. Povinná vo vyjadrení k dovolaniu oprávneného uviedla, že ho nepovažuje za dôvodné. Nadalej oprávneného informuje o spoločnom maloletom dieťati, o čom súdu predložila štyri podacie listky z roku 2019; tvrdenia oprávneného sa tak nezakladajú na pravde. Vzhľadom na to, že oprávnený nemal k obsahu správ o maloletom doposiaľ žiadne výhrady ani nežiadal matku o poskytnutie podrobnejších informácií, táto jeho nová požiadavka sama osebe nezakladá dôvodnosť nariadenia výkonu rozhodnutia ani dôvodnosť podaného dovolania. Ďalej uviedla, že jej vyjadrenie k odvolaniu oprávneného mu bolo doručené a reagoval naň podaním zo 17. septembra 2019, doručeným súdu 23. septembra 2019. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie oprávneného odmietol.

5. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/209/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

13. Už v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) najvyšší súd uviedol, že základným (a

spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ďalej najvyšší súd v rozhodnutí, sp. zn. 5Cdo/12/2017 vysvetlil vzájomnú súvislivosť týchto dvoch kategórií rozhodnutí, keď uviedol, že: „Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku dopadá na dve kategórie rozhodnutí odvolacieho súdu; prvou sú rozhodnutia odvolacieho súdu vo "veci samej" a druhou sú rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým sa "konanie končí". Slovné spojenie "konanie končí" sa interpretuje v spojení s predurčujúcou premisou platnou pre prvú kategóriou rozhodnutí "vo veci samej", čím sa vymedzuje množina rozhodnutí vydaných odvolacím súdom tam, kde sa končí konanie vo veci samej." (Zo súdnej praxe č. 52/2017). V zhode s uvedeným Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci, sp. zn. I. ÚS 275/2018 skonštatoval, že ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak, ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak, ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvostupňového súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmatečnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

14. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Pojem „vec sama" znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe (návrhu). Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany (resp. účastníci konania) uplatnili. Ide o nachádzanie hmotného práva. Súdna prax sa ustálila v názore, že: „Vec sama je predmet, pre ktorý sa konanie vedie, v sporovom konaní je to nárok, o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodovaním o veci samej nie je také rozhodnutie, ktoré zakladá stranám len procesné práva (napr. rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty na podanie odvolania), aj keby bolo rozhodnutie vydané v konaní začatom na návrh." (viď napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/14/2017). Ďalší charakteristický znak pre „rozhodnutie vo veci samej" je ten, že sa ním zakladá prekážka veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá. Rozdiel možno nájsť aj, pokiaľ ide o formu prijatého rozhodnutia, vo veci samej v sporovom konaní sa bezvýnimočne rozhoduje rozsudkom, výnimkou sú len niektoré mimosporové konania, kedy sa podľa CMP rozhoduje vo veci samej uznesením (porovnaj § 212 ods. 1 CSP a § 39 ods. 2 CMP). Naopak, ak súd v sporovom konaní nerozhoduje vo veci samej, rozhoduje uznesením (§ 234 ods. 1 CSP).

15. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Pokiaľ odvolací súd nemôže vo veci rozhodnúť meritórne, pretože sú tu také prekážky, pre ktoré nemohol žalobu prejednať, konanie končí procesným rozhodnutím bez toho, aby sa vec prejedнала (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 8Cdo/125/2017, sp. zn. 5Cdo/207/2018).

16. O konečné rozhodnutie súdu v zmysle ustanovenia § 420 CSP ide v situácii, keď odvolací súd nemôže vo veci rozhodnúť meritórne, pretože sú tu také prekážky, pre ktoré nemohol žalobu prerokovať, konanie končí procesným rozhodnutím bez toho, aby sa vec sama vecne prerokovala (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Cdo/45/2017). Podmienka „konanie končí" má svoju nadväznosť na prvú spomínanú podmienku „vo veci samej". Z uvedeného plynie, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP nemožno vzťahovať na rozhodnutia, ktoré by boli vydané v exekučnom, či vykonávacom konaní; zmyslom týchto osobitných konaní už nie je právo nachádzať, ani ho konštituovať, ako je to v základnom konaní, ktorého výsledkom je rozsudok vo veci samej, ale ide o

nadväzujúce konania, ktorých konečným cieľom je zabezpečiť vykonanie súdneho rozhodnutia.

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo v danom prípade potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu oprávneného na výkon rozhodnutia, svojou povahou nenapĺňa znaky rozhodnutia vo veci samej. Ide totiž o rozhodnutie vydané vo vykonávacom konaní (§ 370 a násl. CMP), ktorému už predchádzalo rozhodnutie vo veci samej, ktoré je exekučným titulom (rozsudok Okresného súdu Žilina z 30. júna 2016 č. k. 37P/1/2014-217 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2016 sp. zn. 10CoP/57/2016). Nejedná sa ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, v dôsledku čoho proti takému rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné (pozri aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/13/2020, 8Cdo/125/2020, 5Cdo/12/2017).

18. Najvyšší súd z uvedeného dôvodu procesne neprípustné dovolanie oprávneného otca podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.